

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

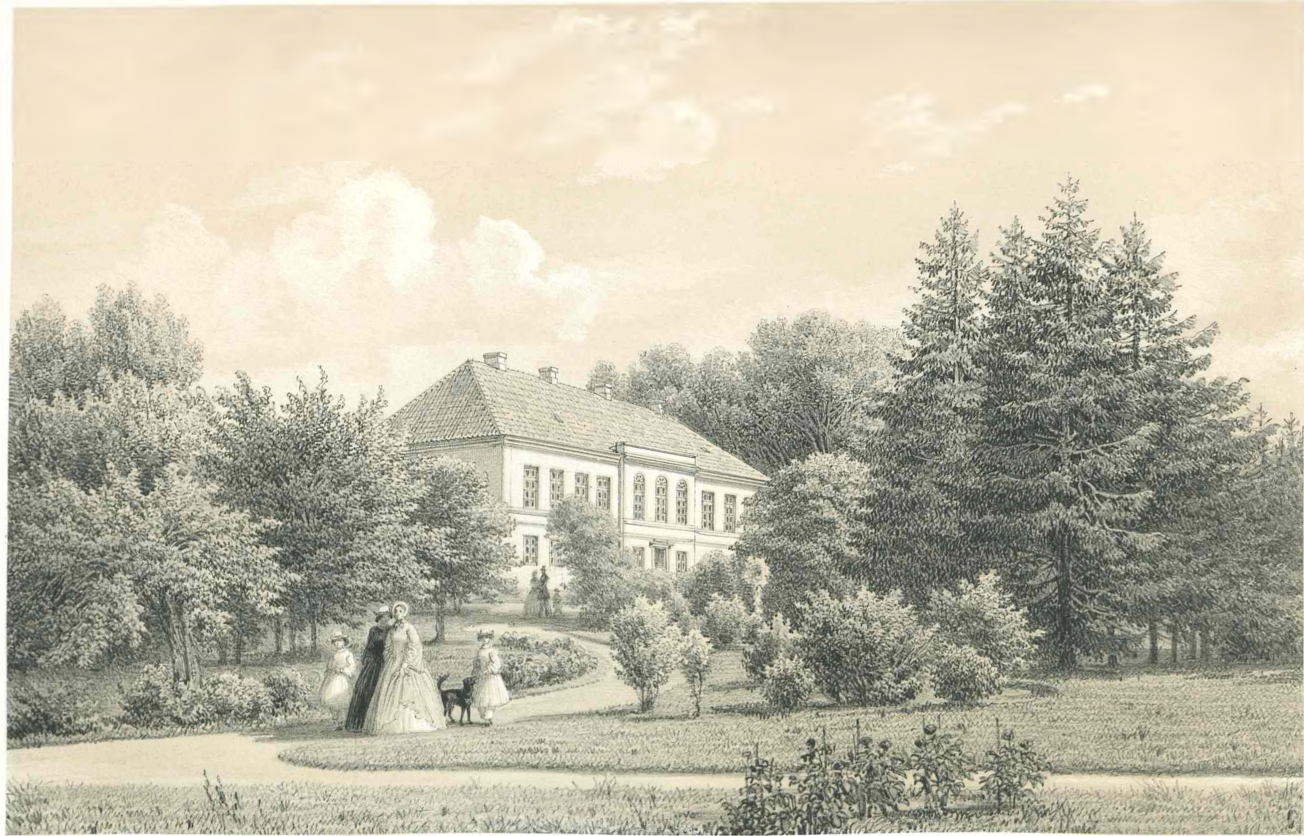
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

F. Richardt del.

C. A. Reitzel Forlag.

L. W. Tegner & Høsteds Bld. Bld.

LINDERSVOLD
i Sælland.

LINDERSVOLD

i Sælland.

Lil Baroniet Savns hører Herregaarden Lindersvold, der ligger i Rosholte Sogn, Haze Herred og Præsts Amt. Lindersvold eller Lindevold, som den i Begyndelsen kaldtes, er tilbøds oprettet af en neblagt Landsby Axlshoved, som endnu var til i Aaret 1650. Lindersvold var Herregaard før Aaret 1580 og tilhørte da Christoffer Lindenov, efter hvem den vist nok har faaet sit Navn. Han var Søn af Christoffer Lindenov til Drennerup og Fru Anne Bjørn. I det sidst nævnte Aar havde han en Strid med Fru Dbe Munk til Totterup (nu Rosenbal) om et Markeskjæl imellem Vorup — dette er nu under Rosenbal — og Voldby (Vallebo) Fjæng; dette Markeskjæl var nogen Tib i Forvejen gjort af Dbinge, og Fruen var overtydet om, at det var hendes Skov og Ejendom for nær, hvor hun og ingen anden havde haft fri Skovhugt, og at de heller ikke havde ublagt hendes Bonde den Del i Drebristen, som tilkom ham fra gammel Tib af. Efter kongeligt Paabud stævnedes den 7de Maj 1580 Niels Raae til Thaarupgaard, Peder Munk til Estvadgaard, Sten Brahe til Knudstrup o. s. Nigstraader og andre Adelsmænd Christoffer Lindenov til at møde i Rette for dem den 5te Septbr. f. A. og medtage, hvad han havde af Breve og Vidnesbyrd om denne Sag. Christoffer Lindenov til Lindvold nævnes i Aaret 1588 i en Retsdag imellem Fru Mette Rosenkrands til Ballø og Somfru Johanne Dye til Nygaard. Han døde i Februar 1593 i Rjoge, og hans Enke Fru Sofie v. Plefsen

(fra Holsten) ejede Gaarden nogle Aar efter hans Død. I Aaret 1600 havde hun en Retsdag ved Herredagen om en Indgrøftning, i hvilken Sag hendes Søn Godske Lindenov mødte paa hendes Vegne. Lindersvold arvede denne Søn, og han ejede Gaarden 1606, da han udstødte Skjøde til Kongen paa 2 Gaarde i Landsbyen Axlshoved i Rosholte Sogn. Godske Lindenov var gift med Fru Karen Gylbenstjerne, Datter af Henrik Gylbenstjerne til Iverdnæs og Fru Birte Trolle. Fra hende hovedes en Ansøgning til Kongen af 6te September 1623 om, at det maatte paalægges Klavs Daa til Ravnstrup og Palle Rosenkrands til Glimminge at indstævne Axl Knudsen Urne til Nygaard og Holger Lindenov, af hvilke den første var hendes, den sidste hendes Sønns Christoffer Lindenovs Børge, og dømmte dem imellem, eftersom de vare komne i Strid om Skiftet efter hendes salig Mand, som altsaa var død ikke længe i Forvejen. Christoffer Lindenov, der var gift med Fru Dortha Friis (død 1652), Datter af Tønne Friis til Hestelager og Fru Anne Fodebusk, arvede denne sin fæderne Gaard, hvis Forbegods han forøgede ved Magesliste med Kronen den 17de Maj 1650. Derved fik han en Del Strøgods: i Tvertrup Sogn, Størlinge 2 Gaarde og 2 Huse, Engelstrup 1 Hus, Vøgedse 1 Gaard, i Snebøerne Sogn, Mangslev 1 Gaard og 1 Hus, Brøberup 1 Gaard, Sjolte 1 Gaard med Skov til Svins Olden, i Rønnebal Sogn, Stenstrup 1 Gaard, i Axlshoved 2 Gaarde og 3

LINDERSVOLD

i Sælland.

Huse, i Musebølle 1 Gaard, i Kongsted Sogn, Eskildstrup 1 Gaard, hvortil der hørte Skov til 20 Svins Oden, og i Smørum Herred, Taastrup Sogn, Waldersbrønd 1 Gaard. Den hele Landgilde var 16 Tdr. 1 $\frac{1}{2}$ Skpe. Byg, 8 Tdr. 2 Skpr. Havre, 3 Dtinger Smør, 1 Fodernød, 1 Kam, 2 Gæs, 4 Høns, 1 Skpe. Gaaschavre, 23 $\frac{1}{2}$ Landgilde og Huspenge, 2 $\frac{1}{2}$ 10 β 2 Hvid Fæstet, 2 Tdr. Havre og 10 β i Gæstev, 18 β Ervidpenge (Arbejdspenge), og her var Skov til 106 Svins Oden eller 4 Tdr. 3 $\frac{1}{4}$ Skpe. Hartkorn Skovfyst. Derimod afstod han 3 Gaarde i Tusse Herred. Christoffer Lindenov var Søfrier og udnævntes den 25de Januar 1645 til Oversteutenant og Admiral paa Holmen (Holmens Chef) med aarlig Gage 600 Speciebaler, sævntlig Hofklædning og Foder til en Hest, og dette Embede havde han indtil Begyndelsen af Aaret 1637, da Niels Juel afløste ham. I Slutningen af August 1656 sendtes han med 5 Orlogsskibe, 3 Fregatter og 2 Smaaskibe til Danzig for at varetage den danske Handels Tard, imedens Karl Gustav truede denne Stad med Besæring. Den 15de Septbr. forlod han, da den svenske Konge af Hensyn til Hollænderne havde opgivet sine Planer, Danzigs Farvand, men kom paa Grund af Storm og Mødvind ikke tilbage til Kjøbenhavn, før næsten en Maaned var gaet. I Oktbr. 1651 fik han for den tro Tjeneste, han havde vist den sidst afdøde og den daværende Konge, Norges Kronens Een Udsten Kloster (ved Stavanger) og Alle Helgens Gods (ved Bergen) med 120 Rdr. i Afgift aarlig, hvorimod han fritoges for den Kosttjeneste, som hidtil havde været hbet deraf; men han skulde efter Rigstraadets Paabud yde et Aars Afgift forud. I de tunge Tider under den sørgelige Krig med Kong Karl Gustav og Kjøbenhavns Besæring maatte Christoffer Lindenov som sin egen Gæld i Følge kongeligt Paabud optage store Pengesummer imod Renter til Kongens Tjeneste, nemlig for at indjøre Leendomsbiler til Hoffoldningen. Den 14de Juni 1670 havde han endnu ikke funnet opnaa nogen Godtgjørelse derfor, og da skrev han endelig en Ansøgning om Afdrag paa dette sit Krav. Han mindede om, at baade Oversekretæren Eric Prag til Bramminge, som efter kongeligt Paabud havde skrevet til ham om at gjøre slige Udlæg, og den tidligere Hofmarskalk, nu Rigens Marskalk, Christoffer von Krønbj, der havde modtaget, hvad han havde indjød, maatte vide, at det var sandt, hvad han

her skrev. Han havde maattet gjøre store Udlæg, efter som Tjæbebarer vare dyre, da alle i Kjøbenhavn under Besæringen havde maattet kjøbe disse i de to smaa Lande (Laaland og Falster). Det havde vist nok for nogle Aar siden været paalagt den afdøde Rigens Statmester Hr. Hannibal Sehested at betale ham; men endnu havde han ikke set en eneste Daler. Da hans Gaarde og Gods i Krigens vare aldeles ødelagte, saa at han, naar Skatterne vare udbrede, næppe havde et tarveligt Udkomme, havde disse mange Aars Rente og Rentens Rente tillige med Kapitalens Opsigelse, Retskomfotninger og Dommerpenge sat ham i den allerstørste Forlægenhed. Desaarfag søger han nu om, at der endelig maa anvises ham en aarlig Sum til Afregning, for at han nogenlunde kan tilfredsstille sine Kreditorer, hvis hele Krav allerede er mere end dobbelt saa stort som den laante Sum. Han kan ikke tro, at Kongen for hans lange og tro Tjenestes Skyld nu i hans høje Alder vil lade ham gaa til Grunde, og dette netop for hans Trostid og gjorte Udlæg. Endelig fik han den 24de August s. A. Skjøde paa en Del Gods og Kongetiender i Nørrejylland især i Kallborgegnen, dog med Indløsningsret fra Kronens Side, for en Sum af 23,317 Rdr. 3 $\frac{1}{2}$ 6 β . Kun saa Maaneber derefter var han endnu Ejer af Lindersvold.

Den 15de April 1672 solgte han nemlig til Ritmester Axel Urne, der var Søn af Rigens Marsk Hr. Jørgen Urne til Alslev og Fru Margrete Marsvin og gift med hans Datter Fru Anne Elisabeth Lindenov, Hovedgaarden med Gods i Faxe og Baarse Herreder. Ved dette Skjødes Udstæelse vare Jolum Christoffer Steensen til Ørensø-Bænge og Niels Mund til Rønnebæksholm (begge i Rønnebæk Sogn) nærværende. Den ny Ejer havde Gaarden ifkun saa Maaneber; thi allerede den 11te Juni 1673 udstædte han Skjøde paa Gaard og Gods til den tykke Oversteutenant Rabe von Schilber, hvis Hustru var Sølgærens Søster Fru Merte Sofie Urne. Til denne sidste gav Christian den femte i Decbr. 1677 paa Grund af den tro Tjeneste, hendes Mand havde vist, Hertiligheds- og Raldsvetten til Røholte Kirke; det er mærkeligt, at Skjødet er udstædt til Hustruen og ikke til Manden, som dog den Gang var i Live. Han levede endnu den 12te Juni 1680, da Fru Edel Rosenkrands, Enke efter Hr. Knud Ul-

LINDERSVOLD

i Sælland.

selb til Totterupholm, folgte til ham en Del Gode i Vaarse Herred; men han døde samme Aar. Fru Merte ejede derpaa Gaarden, og fra hende havdes en Ansøgning til Kongen, strevet 1686 den 7de Februar. Kongen havde næmlig givet hende den sædvanlige Sæbegaard's Stattefrihed paa Lindersvold i to Aar, og denne Tid var nu næsten forløben, uden at hun havde kunnet faa noget Bøndergods til Kjøbs i 2 Miles Omkreds, om hun end havde Midler til at kjøbe for. Desdaarfaag søger hun nu om at faa en øde Gaard i Bærløse i Tryggevelde Amt paa 10 Edr. Hartkorn, som i en Tid af hele 20 Aar ikke har været bebogget. Hun og hendes fattig Mand have sat al sin Formue i Lindersvold for at eje en virkelig Sæbegaard her i Riget; men hun kommer nu til som en Bønde at staa af den, hvis Kongen ej vil forunde hende denne Gaard, og hun og hendes Børn ville da i disse vanskelige Tider vorde ødelagte. 3 Juni fik hun Skjøde og Gavebrev paa denne øde Gaard, for hvilken hun fra 1ste Juli s. A. skulde udrede Statterne. 1692 kjøbte hun af Sofie Faber, Enke efter Professor Henrik Ernst i Sorø, 1 Gaard i Kongsted Sogn, Eskildstrup By og 1 Hus i Stubberup By med „al Herlighed, alle Børbønde og al Børbønd-Nettighed med Undtagelse af Christen Smeds (i Stubberup) fire Stifffønner“, hvilket Sofie Faber forbeholdt sig. 3 Martz 1695 uddad Fruen sig „for Belejligheds Skyld“ 2 Ryttergaard i Tryggevelde og 1 Ryttergaard i Bordingborg Amt fra Øverste Nummefens Regiment, i alt 14 Edr. 1 Stepe. 2 Fdl. 1 Alb. Hartkorn, imod at afftaa 16 Edr. 2 Stepe. i Faxe Sogn, Bærløse By, hvilket Gods var hende for langt fra-liggende. Dette Mageskifte fandt Ryttergods-Kommissionen meget gavnligt for Kronen og indstillede derfor hendes Begjering til Stabskællse. Det Gods, som Fruen ønskede, var 1 Gaard i Kongsted Sogn, Eskildstrup By, 1 Gaard i Kølholte By og 1 Gaard i Sjølte By, Søndere Sogn og Vaarse Herred; Verdien af en Lønde Hartkorn var 35 Rdlr., og Ryttergaardenes Værdi alt faa 499 Rdlr. 36 β. Af de 2 Gaarde hun afftod, var den ene øde, og Værdien besaarfaag ifflun 10 Rdlr. for hver Lønde Hartkorn, 2 Huse regnedes til 30 Rdlr. hver, og den hele Værdi var 435 Rdlr. Hun kom altsaa til at stybde 64 Rdlr. 36 β, for hvilken Sum hun i Oktober s. A. fik Kvittering. Det af hende selv og hendes Søpøerger Hr. Otte Krabbe til Holmegaard, Egholm

og Nakær, Stiftamtmand over Sællands Stift og Amtmand over Roskilde o. fl. Amter, til Kronen udstæbte Skjøde er af 27de Septbr. Fru Merte Sofie Urne var en dhgtig og virksom Kvinde, som under trange Aar kæmpe for at bevare Gaard og Gods for sine Børn, hvilket ogsaa lykkedes hende. Hun har efterladt sig et mindre godt Eftermæle; men hun var meget bedre end hendes Nytte. Det lykkedes hende at sætte Bøndergods i en efter hine Tiders Maalestok god Stand, og dette var dog i høj Grad ødelagt, da hun overtog det. Endnu den Dag i Dag siger den samme Bønde, som efter en gammel Bise kalder hende en ond Trold: „Mange sige, at hun var god baade imod Kirken og imod den fattige“. Det fortælltes, at hun en Gang havde bortforpagtet Lindersvold, men undladt at nævne i Kontrakten, at hun skulde have Bærløse paa Gaarden, og at hun derfor en Tid maatte bo i en Udslyttergaard i Store Cimre By. Hun døde i Novbr. 1724. Lindersvold tilfaldt da hendes Datter Fru Hebevig Sofie v. Schilder, gift med Øverste Georg v. Kalkreuth. Hun var Enke, da hun den 28de Juni 1728 udstæbte Skjøde paa Gaard og Gods, saaledes som hun havde arvet dem, til Fru Kirstine Marie Krabbe, Enke efter den gæve Generalmajor Ulrik Christian Kruse, der saa meget havde udmærket sig som Øverste for et Dragonregiment i den sidste Krig med Sverige. Hovedgaardstaxten var 33 Edr. 6 Stepe. 1 Fdl. 2 Alb., Skovsklybden 7 Stepe., Møllesklybden 6 Edr., og Kølholte Sogns Kirketiende-Hartkorn, som medfulgte, var 30 Edr. 4 Stepe. Under Hovedgaarden laa et Vænge, hvorpaa der tidligere havde staaet 3 Huse, og hvis Hartkorn var 4 Stepe. 3 Fdl. 1 Alb. Paa Gaardens Marker var der et andet Vænge, som tilhørte Universitetet og derfor ikke kunde kjøbes; det nyttebes under Hovedgaarden imod en aarlig Djælle af 5 Stepe. 2 Fdl. Byg til Faxe Kirke. Efter Fordebogen var Bøndergods 199 Edr. 2 Stepe. 3 Fdl. 1 1/2 Alb. Ager og Engs Hartkorn, Skovsklybden 4 Edr. 1 Stepe. 1 Fdl. 1 Alb.; Gudsset havde 1690 udgjort 185 Edr. 4 Stepe. 1 Fdl. 2 Alb. Det laa i Kølholte, Faxe, Kongsted, Lille Hedinge, Søndere og Hammer Sogne og ydede i Vandgilde 94 Edr. 4 Stepe. Byg, 55 Edr. 2 Stepe. Havre, 218 Rdlr., 2 Edr. 5 β 12 β Smør, 8 Fodernød, 16 Lam, 15 Gæs, 34 Høns og 619 Kjø. Fru Kirstine Marie Krabbe døde i Aaret 1736, og Lindersvold arvedes da af den senere Grev Otte

LINDERSVOLD

i Sælland.

Ejott, der var gift med hendes Datter Fru Virgitte Charlotte Kruse, og siden indlemmedes Gaarden i Baroniet Gavnø.

Lindersvold har en smuk, grundmuret Hovedbygning paa 2 Etager; den er opført for 40 til 50 Aar siden, efter at det tidligere Stuehus var ødelagt ved Ildsvaabe. Gaarden har siden den Tid været beboet af Amtmanden for Præsts Amt; den ligger omtr. $1\frac{1}{2}$ Mil nord for Præsts By.

Gaardens Fladeindhold er 410 Tdr. Ager og Eng, og dens Hartkorn er 55 Tdr. 3 Skpr. 3 Fd. $1\frac{1}{4}$ Alb.

Vøndergobset udgjorde i Aaret 1831: 464 Tdr. 1 Skpe. 1 Fd., og

Randgibden var 44 Rdr. 3 $\frac{1}{2}$ 4 β , 59 Tdr. 1 Skpe. Rug, 230 Tdr. 4 Skpr. Byg, 104 Tdr. 7 Skpr. 2 Fd. Havre, 34 Ram, 46 Gæs, 75 Høns, 1242 Kg. 1 Tde. 5 Skpr. Gaafehavre, 3 Rk 3 B Smør, 2821 Rdr. 4 $\frac{1}{2}$ 4 β i Høveri- og Huspenge. Vønderne skulde gjøre 2 Hørende og 30 gaaende Rjshenhavnø Rejser, 56 Gavnø Rejser, 72 Gangbud, 19 Spandbøge, 154 Gangbøge, 1 Ugebøge, 14 Kalkrejser og 84 Skovninger. Det til Lindersvold og Stranbegaard — hvilken sidste Hovedgaard ogsaa ligger i Noholte Sogn — hørende Vøndergods udgjorde 1852: 112 Fæstegaarde med 742 Tdr. „ Skpe. 2 Fd. „ $\frac{1}{4}$ Alb. Ager og Eng Hartkorn og 169 Fæstehuse med 56 Tdr. 5 Skpr. 1 Fd. 1 Alb. Hartkorn; af Husene vare 38 jordløse.

